

TÉREY JÁNOS

A Legkisebb Jégkorszak

PÁNIK KLUB

*Tegnap is iszonyú havazás volt, majdnem balálfehér.
Ma meg mínusz öt fokban gőzölgött
A hídfő mellett a Szent Lukács-fürdő vize,
A kásás jegű Dunához kéjesen közel.
„Imádom, itt a nagyon nagy tél!”,
Horkantott Győző elégedetten.
A szűk udvarra szorított medencére
Deres gallyak hajoltak.
A férfi túl volt már egy könnyű villásreggelin,
Amit a Malomtó vendéglőben töltött el,
A kandallóba bámulva a kormánypárti sajtó helyett.
Finoman belecsobbant a termálmedencébe,
Nyakig merült, és szolidan élvezkedett.
Azt is szerette, hogy a Lukács elülső udvarát
Emeletmagasságig beborítják
A márványtáblák és a domborművek,
Amiket rongyolt kedélyű betegek állítottak
Csodálatosnak hitt gyógyulásuk örömeire;
És mégis, jó Uram, már mind halottak!*

*Alpesi szénaillat ragadt az orrába,
Mert előzőleg, reggeli után
Szertartásosan végigjárta a szaunákat is
– Tudta, legalább egy órát muszáj eltöltenie
Legalább három különböző helyen, mert tíz perc
Olyan, mintha be se lépett volna sehová –;
Aromás öntetet zúdított a kályhára,
De közben józanító zubanyokat is vett,
Ereit tágítandó és szűkítendő.
Szüksége volt némi jeges borzongásra.
Prüszkölt párat, aztán folytatta a sókamrában,
Sőt, csak azért is vett egy fekvőmasszázst: be volt jelentve,
S a mézes-kecsketejes szappant választotta. Oh well,
Egy thai fiú a masször, elcsábulni nincs mód.*

*Számára ez a szombat délelőtti tevékenység
Nem csupán megtisztulás, de rituálé,
Egyfelől tehát a víz változatos ostroma,
Másfelől némiképpen klub a fürdő – a társaság*

És a robbanós anekdoták miatt.
„Szánjunk rá elég időt, fiúk, ez a lényeg!”
És ő aztán, Győző, szán is tényleg.
Félnapokat tölt el itt, mint a rómaiak.
(Amikor észrevette, hogy a spanok főleg rajta nevetnek,
Az ő bogarain meg a rigolyáin, átmeneti visszavonulót fűjt.)

Volt felesége, Mariann ajándékozta neki a bérletet,
Ami azért szép tőle... Mariann
Egy természetgyógyász központ
Főnökasszonya lett, amikor öntudatra ébredt
Békésnek mondható válásuk idején.
(Amikor Győző meglátogatta exét az irodájában,
Annyit bírt kinyögni: „Úristen, Mariann, drágaságom!
De hiszen te gyönyörűbb vagy, mint valaha.
A végén még újra beléd szeretek.”
„El a kezekkel! Na, tűnés, felejts el,
Győzőkém. Fogd a kabátodat, és csá.”)

Csak ketten ültek a gőzben egy öregemberrel,
Akinek Győző sokáig nem látta az arcát.
Élvezte, ahogy fölpubítja a bőrét,
Ellazítja ötvenes, leharcolt tagjait,
Oldja izmai fájdalmas görcsösségét,
És beindítja az áldott keringést.

Amikor nyílt az ajtó és oszlott a gőz,
Megismerte az öreget. Binder Márton volt,
A dúsgazdagnak mondott médiamogul,
Binder Lívia apja (aki Győző szerint bombanő,
De annál csapnivalóbb színésznő).
Bindernek a feleségével régóta zilált a viszonya,
Úgyhogy egyetlen lánya a mindene.
„Halló, Marci bácsi! Örülök, mi újság?”
„Újság? Hát semmi jó, fiam.” „Na, mégis?”
„Pénteken kiderült, hogy gondok vannak a szívemmel.”
„Gondok?” „Nézd, fiam, én mindig gyanítottam.”

Binder Márton a gomolygást nézte a vízből.
„Január elején szívműtétet lesz.”
„Uhh, az jó kemény – sóbajtott helyette Győző. –
Mit is jelent ez?” „Hogy kapok egy... pszt!
Kapok egy kerámiacsövecskét
Az aortabillentyűm helyett.”
„Bonyolultan hangzik.” „Az is.” „Ilyet lehet?”

„Lebet. Mélyaltatásban végzik. Ha fölébredék, jó.
Idefigyelj, én múlt héten még azt reméltem,
Hogy vígan élek hosszú évekig,
Zökkenőmentes élet, munka,
Livia bemutatói, a siker fényében sütkérezünk...
Bíztam benne, hogy legalább a decembert
Nem borítja föl a műtét, de ez hiú ábránd volt,
Kedves Győző. Már karácsonykor is
Többet leszek kórházban, mint otthon.”
„És aztán?” „Aztán életem végéig egy pici csővel
Fogok élni. Még elképzelni se vagyok képes...
A feleségem tud róla.” „És Lívia?” Sóhaj. „Még nem.”
Győző, ahányszor csak betegségről hallott,
Bőrén érezte akárki tüneteit. Tördelte
A kezét, kócos hajába túrt idegességében.
„Sajnálom, Marci bácsi. Majd akkor... Mit is lebet
Ilyenkor kívánni? Hát talán... fájdalommentes
Fölpülést!”, nyögte ki végül, és belepirult,
Hogy él, és hogy ennyire szemérmetlenül,
Pedig azért neki is akadnak gondjai.

Délután például randevúzni készült Laurával,
De ma határozottan nem volt kedve vezetni:
Fejbe kólintva kóválygott reggel,
Baj volt a látásával, és most már, rutin birtokában,
Tudta, hogyan cselekedjen ilyenkor.
Az égkek buszra ült. Mert tét nélkül nézelődni jó.
Arra rezzent föl, hogy a Pethényi út következik,
Amelyik nyílegyenesen szeli át a Kis-Svábhegyvet,
Bátran, a domborzattal mit sem törődve:
Szemben a torkolatával a tízemeletes tisztiházak álltak:
Panel műveltükben zárványnak számítottak
Itt a hegy derekán. A pártállami katona elitnek
Épültek, de népességük valamelyest
Fölbírgult a rendszerváltás idején.

Utána nagyvonalú kanyart írt le az út,
Mielőtt még enyhe szerpentinné változott volna.
A Nógrádi utca sarkánál állt egy kút,
Az egykori Lóitató. Ugyanitt vezetett
A szekérút régen a hegyre, és a félút,
A váltás helye pont itt volt, ahol megálltak
Negyedórára a nehéz szekerek a nyárban...

A buszon egy piros kabátos nő nézte Győzöt.
A profilja, sajnós, többet ígért,
Mint amennyit az egész képe mutatott.
Erőszakos jókislányarca volt ugyanis.
Szép szeme, hatalmas melle, túrhető alakja;
Egyébként nagyon nem Győző esete,
Aki újabban az olyan magas és sovány,
Tizenéves lányokhoz vonzódik,
Amilyen Laura. Ez a nő, aki őt bámulja
Meredten a buszon, nagyon más:
Tipikus hegyvidéki menüen hízott,
Előnyös génállományú, szocialista
Menzakosztot alig sem tapasztalt...
Simára vasalt jókislányszoknya
És horgolt jókislányharisnya:
Végletekig illedelmes az összkép.
Győzőnek nem annyira jönnek be a jókislányok,
Ahogy ő sem jön be a jókislányoknak.
„Megdönteni váratlanul mondjuk egy milliárdos,
Kiugró járomcsontú, perverz és pénzéhes
Borásznőt valamiért érdekesebb.”

Ez a nő viszont kisimult, Kleopátra-frizurás és gazdag.
Kabátja alól kivillanó ezüstlamé blúzban,
Nehéz csatú, magas szárú fekete csizmában.
Rejtély, mit keres a buszon, és plusz rejtély
Kezében a cserepes bazsalikom. Az élet
Csupa izgalom! Győző úgy találta, olyan ez a hölgy,
Mint egy piros toboz a jegenyefenyőn.
Egy ilyen nő miért hord piros ruhát?
A vörös színt a méla férfiagy a duzzadó
Ösztrogénszinttel és a termékenységgel azonosítja:
Szóval ő azt óhajtja, imponáljanak neki, imponálj te is, én is!
Tipikus példány a „föl sem merül” kategóriából;
De pirosban van, és a piros jót jelent,
Libidóra utal és kezdeményez,
Gondolta Győző. És csak azért is leszállt.

Az eszpresszóban már várta a szerelme, Laura.
Laura pultosnő másból, a katlanban: Pesten.
Itt viszont rátartí vendég,
Aki fehér blézert, türkiz topot visel
És fekete ceruzaszoknyát. Milyen üzletasszonyos!
Laura, hát igen, önérzetes lány, hú, de szeret föl vágni.
Vagyis – ennyiben – éppen Győzőnek való.

Buda girl
She walks through the city
Buda girl
She's tall and she's pretty

– *Abogy a Sexepil énekelte egykor.*

*Szóval délután négykor találkoztak
Laurával a kicsit gejl Művészen,
Egy földben rejtőző, római majorság téglái
És a Mátyás király korabeli
Vízvezeték vörös cserepei fölött
(Győző legalábbis, mai sajátos hangoltságában,
Tapintani vélte ezeket – mielőtt
Megérintette volna Laura kemény combját is).*

*Mérsékelt minőségű és hangerejű háttérzene szólt.
Győző andalító dallamokat engedett át magán,
Finoman búgó basszusokat,
Bólogatásra készítő dobritmust,
Nemesen egyszerű hangszereléssel...
Győzőnek amúgy borsószik a háta a lounge báróktól
És a sosemvolt nyugalmat sugalló chillout kuckóktól,
Nem az a kimondott koktélozós fajta;
Vacsorájához DJ-t nem igényel,
Hogy jobban csússzon a kaviár meg a pezsgő.*

*„Uram, mit szabad hoznom?“, rezzentette föl Győzőt a pincér.
„Hát, talán egy... komlóteát. Igen,
Határozottan egy komlóteát.”
Keserítsen, gyógyítsen, álmosítson!
Csinált kedvet magának Győző. „Te tudtál róla,
Hogy van egy sziréna – kezdte rá –,
Van itt a téren, mégpedig középen...
Senki sem ismeri, csak éppen létezik!
Légoltalmi sziréna egy oszlop tetején.
Ha kitorne a háború...” „A háború,
Ó”, kerekedett el Laura szeme. Aztán ástott.
„És azt ismered? A videotéka falán
Az a medence, tudod...” „Nem én. Ja, az?” „Az, az.
Tudtad, hogy régen egy forrás volt itt?
Amikor megpróbálták átbelyezni,
Megszökött a vize. Hogy moha nőtte be
Vagy szívós gyökerek bolygatták meg az útját,
Nem tudni. Mindenesetre eliszokt. Kiapadt.*

Kiszikkasztotta a hegyet az ember... nem gyalázat?"
„De”, bólintott elképedve Laura.
„Ez a forrás most áticsobog az agyamon.”
„Basszus, bagyjál már békén a hülyeségeiddel.
Kurva médium vagy, Győző.
A látomásaiddal minek büszkélkedsz itt?”

Győző fölemelte a hangját:
„Nem látlak napokig, Laura. Csak találgatok.
Mondd, van neked másik barátod is?”
„Időm se lenne.” „Mért, kedved igen?”
„Na-na. Nem érzed jól magadat, kicsikém?”
„Megint rohamom volt.” „Fájt?” „Tudod, ez nem fáj.
Olyan, mint egy puha abroncs a koponyámon.”
„Megint időutaztál? Te azt szoktál, nem igaz?
A múltba láttál? Szegény kicsikém...”
„Figyelj, te ezt nem érted. Jó, elmagyarázom.
Ez egyfajta delírium. Olyasmit is előhoz,
Amit a pihent józanság soha.
Olyan lebet nálam ez a migrén,
Mint Indiában a brahminok tudatos mozgása,
Amitől állítólag ihlet szállja meg az embert:
Olyasmiket lát és hall, amiket különben
Nem láthatott és nem hallhatott soha...”
„Megtáltosít, szívem?” „Mondjuk úgy,
Hogy kiemel a megszokott világból,
De az öntudatomat nem oltja ki, csak elhomályosítja.
Kinyílik előttem valamilyen időkapu,
Amin át a múltba vagy a jövőbe,
Vagy egy párbuzamos jelenbe röpülök.”
„Irigyellek, mondtam már?” „Ó, nem kell.
Én nem leszek aktív, pont hogy lebénulok
És alig tudok moccanni ilyenkor.
Sötét szobába vágyom, de valahogy
Mindig az utcán tör rám a roham.
Úgy képzelem, ez olyan feregjárat,
Mint amilyen a Bermuda-háromszögben van...”
„Na, ne fárassz már”, ásitott Laura.

„És tudod, visszatérve a brahminokra,
Nekik csak akkor jön meg ez az ihletük,
Ha már túljutottak a szerelmi
Forróságok idején”, folytatta a férfi.
„Akkor még jobb, szerelmem. Gyönyörű.”
„Te ezt az egészet nem veszed komolyan.

*Kinevetsz, mi?”, tudakozódott sértetten Győző.
„Mit akarsz mégis? Hogy én gyógyítsalak meg?
Ne idegesíts már a betegségeddel.
Ó, ez a te migréned... kicsi migrénecskéd...!
Megint szomatizálsz. Bebeszéled magadnak
A végtelen számú nyavalyáidat.
Ezek miatt tartasz itt, te szegény kis Győző.”
„A hajlamaimról nem tebetek, Laura.”
„De a gyöngeségeidről igen, bassza meg”,
Szisszent föl a lány, és lecsapta
Retiküljét az asztal márványlapjára.*

*

*Győző szellemi otthona pár éve a Pánik Klub volt,
Egyfajta hegyvidéki sorsközösség,
Ahol összehajol négy-öt magyar, néha több.
Győző életében újabban a hibák
Lavinyszerű halmozódása volt észlelhető.
Az akarat nyugtalanságából Győzőt
Vállalkozásai céltalansága józanította ki;
Minden olyan, gondolkodás okozta,
A tervezetés szerezte öröm eltűnt napjaiból,
Amely életben, sőt jókedvben tartotta tavaly...
Küzdött a saját pénzezsége ellen,
S fobászzkodott, hogy ne féltse
Betegesen a kamaszodó lányait,
S hogy képes legyen beleszeretni megint
Valakibe: ó, bárcsak! Például Laurába.*

*Mégis, sokáig szentül hitték róla a barátai,
Amikor még jól szituált vendéglős volt,
Hogy az övé csak úgynevezett bébipánik,
Csupán beképzeli magának szorongásait.
Amikor arról mesélt nekik, hogy sétái során időnként
Különleges „időfolyosóba” kerül, például kiköt
Valamelyik világháborúban vagy százötven év előtti
Szüreten, bálon: kinevették
(„Jaj, Istenkém, már megint kezd!”),
Sőt, a háta mögött cinikusan gúnyolták is... Műkedvelő
Playboynak, „hálózattól idegennek” tartották,
Későn jöttek rá, mennyire súlyos a baja.*

Járt márt sürgősségi rendelésen is
Agydaganat- vagy legalábbis agyvérzésyanúval,
Amikor sokadjára lett rosszul idén
Novemberben egy gasztronómai fesztiválon.
Zsibbadást érzett előbb a bal,
Majd a jobb kézfejében, „szikralátása” volt;
Bizonytalanságérzet kísérte, hányinger és szédülés,
Színes fényfoltok ringatóztak a szeme előtt.
De mivel kívülről nem látszik rajta semmi ilyenkor
(Szerencséje vagy szerencsétlensége ez?),
És mert három sőr után elmúlt a baj,
Úgy gondolta, kialussza. De mert a tünetek másnap,
Szaggató fejfájással megisméltődtek
És kísértetiesen hasonlítottak az agyvérzés jegyeire,
A fél vasárnapot kórházban töltötte,
Éjjel kettőig. Öt órájába került,
Míg egyáltalán foglalkoztak vele érdemben.
(Tudta: szabály, hogy negyed nap leforgása alatt
Köteles ellátni az orvos. Ilyen szabályba
Bárki beteg belehalhat, gondolta.)

Messzire nyúló, tiszta, neonfényes, levegős folyosók.
Meglépődött, hogy ilyen lomha
És tehetetlen is lehet egy kórház:
Az egyik beteg börgött, a másik jajgatott,
A negyedik sóhajtott.
Egy bácsinak kilógott a farka a pizsamanadrágjából,
És nem volt, aki betakarja.
Egy másik aggastyán jókora puffanással
Leesett az ágyról a szeme láttára.
Negyedóra múlva emelte föl egy káromkodó ápoló.
Egy nénike csöndben maga alá vizelt.
Győzőt behívták. A CT kalodája
Olyan volt, mint a guillotine.
A férfiről kiderült, hogy teljesen kimerültek az idegei,
„Aurás migrénje” van vagy valami hasonló.
Saját lábán ment be, ugyanúgy jött ki,
És már ennek is örülhetett.
Aznap már otthon aludt a Svábhegyen.

Később, kivizsgálásra, rendszeresen visszajárt.
Az MR-t, e fémkoporsót a sípoló,
Kopogó és ütvefűrózajokkal,
S a fejére tapasztott diódákat lassacskán megszokta.
A testét drótokkal pántoló EEG szerint is minden rendben:

Szervi gond nincs, szögezte le az orvos.
Általános kimerültség, ez a legkevesebb.
Migrén lehet, s immár akut, visszajáró –
Nála, akinek eddig csak a túl sok
Töménytől fájt a feje, néha.

*

„És most mi lesz? Meguzsonnázunk, drágám?
Ha kilátsz a szirénád meg az antik tégláid közül...”
Nagy bőségükben töprengtek, hogy vajon a Szamos
Marcipánba menjek-e süteményért,
Vagy halászevezni a Bajaiba,
Esetleg a koreaihoz a Szent Orbán térre
Egy jó bulgogira erős kimcsivel.
„Na, hová?”, sürgette Laura. „A sváb cukrászdába!”
„Ez az, gyerünk!”

A hó megszokottabb volt, mint valaha.

És itt a vadonatúj sváb hely, a Diana-park szélén.
Ez a népi sváb cukrászda az idei sláger,
Látták a honlapját mindketten.
Az úgynevezett „közjogi skanzenből”,
A köztársasági elnök stábjából
Máris mindenki oda járt.
A parányi üzletet meleg színű,
Nebéz, paraszti bútorokkal rendezték be,
És óriási tálalója volt. A polcon
A pincérek által antiknak mondott, faszenes vasaló
És tekerős kávédaráló állt, s a díszhelyen
Egy mókus formájú diótörő díszelgett.
„Két Schneeballt kérünk!” Igen, kértek két hólabda
Nevű fánkot, mert újabban az számított divatosnak.
Ennek a fánknek ki van állítva a sütőformája.
„És olyan, mint egy túlméretezett teaszűrő: exkluzív!”,
Mércskélte elismerően Győző.
„Azért nem minden olyan különleges itt...
– Fanyalgott kötelezően Laura. – A fabéjas
Fánkjuk fazonra egy az egyben a kürtöskalács.”

Jogászlányok kávéztak mellettük.
Győző beszélgetés foszlányát csípte el:
„Beáta, nem szabad mindent az antibiotikumokra bízni.”
„Nem is az, hogy a Zsanett kicsinyes,
Mert nem. Hanem az, hogy szórakozott.
Tudod, hogy sosincs nála pénz.... Véletlenül?”

Mondta egy szeleburdinak látszó lány,
Mébkasfrizurája vidám volt.
„Az ilyesmi, tudod, sose véletlen.
Ez is elkerülő magatartás.”
„Egyszerűen nem ért eléggé a számokhoz.
Matematikából reménytelen.”
„Igazán? Nagy kár, mert én is.”
Meg arról vitatkoztak, melyik az eszményi
Karácsonyi kommersz szám a kilencvenes évekből,
Vajon a Stay Another Day vagy a Viva Forever.

Győző kicsit beléjük feledkezett.
Főleszmélve megint a barátnőjéhez fordult:
„Kímélj, Laura. Én nem ilyen bánásmódot érdemelnék...”
„Nem? Hát milyet? Nem ilyen bánásmódot
Érdemelnék... Ajjajjjajjj. Az ilyen pökbendi
Kijelentéseid miatt nem vagyunk mi egy pár.
Azt hittem, változott a hozzáállásod,
De te centire ugyanott tartasz, mint ősszel.
Ne kenj mindent a betegségedre. Ha ez betegség.
És erről a nyafogásról szokjál le először.”
„Ha ez teneked nyafogás. A bajom,
Az nem szokás... Nem én irányítom.”
„Ó, ez csak úgy megtörténik veled.”
„Te még a betegséghez való jogomat is elvitatnád?”
„Biztos azért van, mert folyton másnapos vagy.”
„Nem én. Két hónapja nem iszom”, tódította.
„Én meg nem vagyok felelős érted, Győző.
Gyógyulj meg. És aludd ki magad.”
„Jó”, fújta ki magát Győző.

Uzsonna után az állami rezidenciák negyedén
Sétáltak át, araszolva a Béla király úton.
Az úttest szélén haladtak, mivel
A járda egybarmada járhatatlan volt.
Fura, hogy még itt sem tiszta.
A villák előtt tudvalevőleg nem takarítanak;
A társasházak is csak az aszfaltot,
Itt-ott feketéllik a csatornafedelelek forró pontja,
Aztán másnap még az sem: az írmag is betemetve,
Mint a norvég mellékutcákban,
Ahol télen csak immel-ámmal söprögetnek,
Mert minek? Jön este a következő adag.
Látták, befagyott a kanyargózó Diós árok
A juharliget aljában. A Városküti út barátságos

Görbéje simult mellé, burgenlandi stílusú lakóparkjával.
Hinnie, garázsvásár van! Fura errefelé látni,
A lehető legelitebb Svábbegyén...
Győző fehérfabázás amerikai kertvárosban
Találkozott ilyesmivel először.
Hogy betörjön a szakadtság a budai ormokra,
Abhoz, úgy látszik, egy jégkorszaknak kellett jönnie!
Másképp válság idején könnyű a lim-lomtól szabadulni.

A romjaiból újjászületett Svábbegyi Nagyszálló
Luxuslakosztályaiban égett a villany.
„Biztos festenek, szerelnek odabent,
Mert az egész ház ki van adva télire!”, kommentálta Győző.

A fogaskerekű csak sóhajtott egyet, s máris indult.
És megállója mellett a Svábbegyi Szanatórium
Éppen újjáépülőben lévő kísértetkastélyára bukkantak.
„Na, a szemünk láttára támad föl a hegy!”, ujjongott Laura.
A farsangi szezonban adják majd át ezt is.
„Hétről hétre újabb átadások! Sikerpropaganda!
Pedig nem is vagyunk választások előtt!”, mondta Győző.
Mint egy élére fordított gyufásdoboz,
Úgy fest a tornya a félköríves ablakokkal.
Majdnem dísztelen, de azért csipkézett párkányzata van,
És óriási, de szélről védett loggiái,
Hatalmas parkja a burjánzó sétautakkal.

„Beosonjunk?” „Hát persze, miért ne?”
Máris a napozócsarnok előtt sétáltak.
„Laura, hányszor kértelek, ne járj
Elöttem égő cigivel – harákkolt Győző. –
A parazsat a szél a szemembe fújja.”
„Oké, oké, bocs.”

HHHHUUUUHHHH.

Laurának az volt a benyomása,
Hogy barátja, Győző, enyhén megalondult.
Ezt tudomásul vette, de egyelőre nem akart
Messzemenő következtetésekbe bonyolódni.
Annyi minden volt neki túl jó ezzel a férfival így is.
Győző jó étel annak, aki szereti. Oké,
De az ilyen akkor is csak hétvégi embernek jó,
Gondolta Laura. Szívesen elutaznék vele
Szolnokig is meg vissza, Düsseldorfig akár,
Mert vele másfél óra még kedvezőtlen

*Körülmények között sem sok.
A világ végéig már nem annyira mennék.
Együtt élni? Na, azt végképp nem.*

*„Hát akkor majd... hát akkor”,
Motyogta a taxiból kidőlve Győző.
„Jó, akkor valamikor valami”,
Bólintott a hátsó ülésen Laura.*

